

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Danmark har tilsluttet sig både FN's flygtningekonvention, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og FN's konvention om barnets rettigheder. Vi plejer gerne at besmykke os med at være et af de få lande, som opfylder alle vore internationale forpligtelser. Ikke desto mindre har administrationen af udlændingeloven vist, at vi stadig lader meget tilbage at ønske, når det gælder opfyldelsen af vores forpligtelser – lovfæstede eller ulovfæstede.

Amnesty International har kritiseret Danmark for at frihedsberøve asylansøgere i strid med almindelige internationale regler; når andre nationer overtræder disse regler, er vi de første til at fordømme dette.

Når det gælder behandlingen af børn og unge er der i den almindelige lovgivning med rette indføjede vidtgående beskyttelsesregler for at sikre den bedst mulige og den lempeligste sagsbehandling for denne svage gruppe. For udenlandske børn og unge er der i lovgivningen i dag ikke varetaget tilsvarende beskyttelseshensyn. I princippet bliver alle asylansøgere uanset alder behandlet ens.

I Justitsministeriets praksis har der dog været en lempelig sagsbehandling for uledsagede børn under 15 år, og de har ofte fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, hvis der ikke har været grundlag for at meddele asyl efter de almindelige regler. Det forudsættes i lovforslaget, at denne praksis fortsættes.

For børn mellem 15 og 18 år er asylansøgninger blevet behandlet på samme vilkår som enhver anden tilsvarende sag uden hensyntagen til alder og familietilknytning, uanset ministeriet har haft mulighed allerede efter de nugældende regler at foretage en lempeligere sagsbehandling også for denne ansøgergruppe.

I den danske retspleje og sociallovgivning har vi regler om, at der skal tilkaldes en repræsentant for de sociale myndigheder, når unge under 18 år afhøres hos politiet eller i retten. En tilsvarende beskyttelse synes ikke at være praktiseret, når det gælder udlændinge. Der er ikke lovfæstet beskyttelse for afhøringer af udenlandske børn eller unge, selv om

konsekvensen af de afhøringer, udlændingen bliver udsat for, kan være meget vidtrækkende og være en voldsom psykisk belastning. Derfor indeholder forslaget en regel om, at de sociale myndigheder eller Dansk Røde Kors skal være repræsenteret, når der efter udlændingeloven foretages afhøring af mindreårige.

For at ligestille frihedsberøvelse af mindreårige efter udlændingeloven med frihedsberøvelser efter anden lovgivning og for at understrege det almindeligt i retsplejen forekommende proportionalitetsprincip foreslås det, at unge ikke skal kunne frihedsberøves efter udlændingeloven. Der må ske en surrogatbringelse eller anden mindre indgribende foranstaltning, således at udlændingeloven kommer i overensstemmelse med almindeligt anerkendte principper om tvangsindgreb over for mindreårige.

Lovforslaget medfører *ikke*, som det er blevet påstået, en stigning i antallet af familiesammenføringer. Reglerne for familiesammenføringer blev kraftigt strammet ved den seneste ændring af udlændingeloven i sommer. Familiesammenføring kan kun ske, når forældrene er over 60 år og barnet kan garantere forsørgelsen af forældrene. Tværtimod vil grundlaget for opholdstilladelsen være bortfaldet, såfremt forældrene dukker op, og der vil derfor være grundlag for at inddrage tilladelsen inden for den almindelige 3-års-frist, hvis familien kan forenes i hjemland eller tidligere opholdsland.

En lovgivning med ovennævnte sigte må nødvendigvis rumme visse skønsmæssige elementer. Forslagsstillerne har derfor overvejet nøje, hvorvidt bestemmelsen burde udformes fakultativt eller hjemle retskrav på opholdstilladelse. Når man har foretrukket den sidstnævnte løsning, beror det navnlig på følgende betragtninger.

Hovedsigtet med lovforslaget er at sikre de omhandlede børn og unge den særlige retsbeskyttelse, som der er tradition for i dansk lovgivning i øvrigt. Da justitsministerens udtalelser vedrørende hidtidig praksis ikke har været baseret på den opfattelse, at en sådan behandling af mindreårige skulle savne hjemmel i den gældende udlændingelov, er det væ-